

Conrad, una vegada més

Joseph Conrad (1857-1924) va ser mariner i escriptor, però no es va limitar a evocar amb ofici incidents que va conèixer de primera mà, sinó que va escriure algunes de les millors novel·les del seu temps i d'algun altre. No només va excel·lir en la descripció minuciosa i en la narració de fets, sinó que a partir de les aventures d'uns mariners no sempre complexos va ser capaç d'internar-se amb elegància en meandres morals dignes de la novel·la psicològica, urbana i burgesa. Encara més: el tractament del temps i del punt de vista són aclaparadorament contemporanis.

És amb entusiasme, doncs, que he emprès l'aventura de llegir *Amb la corda al coll*, traduïda amb ofici i passió per Marta Pera Cucurell i publicada pel Cercle de Viena. Una vegada més, Conrad no m'ha decebut. En aquest llibre és capaç de recrear la relació entre el capità Whalley i la seva filla sense que entrin en contacte en cap moment més que a través de cartes i de pensaments. La filla, sobrepassada pels problemes econòmics, demana ajuda al vell capità, que està a punt de jubilar-se. Whalley és un vidu senzill i honest, amb una convicció clara: ajudar la filla és més important que la mentida i la humiliació –que en el cas de Conrad ve a ser el mateix–.

L'alternança de punts de vista és un dels encerts del llibre. Accedim a les reflexions del capità sorrut, però també a l'estúpidesa del propietari del vaixell i a la mesquinesa del segon de bord, en contrast amb les quals ressalta encara més la integritat silenciosa i capficada del capità o, per dir-ho com Conrad, "el bon humor que neix d'una certesa immensa i tolerant".

Els punts de vista apareixen i desapareixen de sobte. Per exemple el del noi indonesi que acaba d'arribar d'un poblat de la selva i que ofereix una mirada breu que no deu ser gaire diferent de la dels nadius davant el coronel Kurtz a *El cor de les tenebres*, també de Conrad: "El cor li devia bategar amb una barreja de por i de respecte intensos envers l'home blanc: aquells homes arbitraris i tossuts que perseguien inflexiblement els seus propòsits incomprendibles –persones que parlaven d'una manera estranya, que s'emocionaven amb sentiments absurds i actuaven per motius inescrutables".

Conrad va néixer a Berdítiv, aleshores una localitat polonesa dins l'imperi rus. Tenia el polonès com a llengua familiar, el rus com a llengua oficial i el francès com a llengua de cultura, però va decidir convertir-se en escriptor anglès, i certament n'hi ha ben pocs en aquesta llengua que el puguin llegir sense sentir-se petits. *

Joseph Conrad és un dels autors destacats de la literatura universal
ARXIU

T

Tenia el polonès com a llengua familiar, el rus com a llengua oficial i el francès com a llengua de cultura, però va decidir convertir-se en escriptor anglès

GABINET DE CURIOSITATS ARTUR RAMON NAVARRO

Fins el darrer fragment de vidre

Si internet fos una gran ciutat, Facebook serien els seus encants, un gran contenidor de la memòria on milions d'usuaris aboquen les seves experiències, retransmeten en viu i en directe les seves vides amb aquest toc d'exhibicionisme tan contemporani.

Entre tants missatges irrelevants, un dia pots trobar, com passa també als Encants, una perla. Això és el que em va passar fa uns dies quan un amic virtual, el nom del qual no donaré a conèixer, publicava: "Perdre algú es com topar contra una finestra de vidre. No sabies que estava

allí fins que es va trencar en mil peces i després vas recollint els trossos durant anys. Fins al darrer fragment de vidre", Saul Bellow.

Enguany se celebra el centenari del naixement d'aquest escriptor canadenc, que va morir el 2005, que tant va influir en la literatura nord-americana de la postguerra. No es pot descriure millor el sentiment de pèrdua, de dol. La mort d'un ésser estimat i l'ombra de la seva absència ens acompanyen mentre vivim.

A mesura que avança la vida acabem entenent que és un joc de supervivència

on la gent estimada va marxant del camí i cada mort és un cop que rebem i et passes la vida recollint cada fragment de vidre per a recompondre la memòria dels que se'n van.

Alguns escriptors han aprofundit en aquesta matèria, com ara Joan Didion i el seu conegut *Lany del pensament màgic* (RBA) on explica la dramàtica experiència de perdre el seu marit i la seva filla en el transcurs d'un any. Un llibre que va més enllà de l'autoajuda. És literatura feta dels bocins que queden quan, sobtadament, s'ha trencat tot. *

Opinió